

Idegen nyelvi kompetencia-elvárások és -igények az Észak-alföldi és Észak-magyarországi régióban

Mohácsi Márta* – Spiczéné Bukovszki Edit**

Abstract Languages play a prominent role in the cooperation of European citizens, as all of them contribute to the great variety of the European Union and at the same time they are necessary tools to create a European unity. Language knowledge significantly promotes the competitiveness of employees and thereby the prosperity of the European economy. On the other hand it is outstandingly important because it increases the tolerance between cultures. The continuous changes require quick reactions from everybody and strengthen the roles of information and knowledge. In our lecture and analysis we asked the leaders of ventures, who are close to the higher education in the North-Hungarian Plain and North-Hungarian regions, about the role of languages considering their importance, motivation, and the way they can be taught and learnt. The aim of the empirical research is to point out the expected language competences, the harmony of foreign language competence in workplaces increasing the competitiveness of society. Employers continually demand from employees to be able to learn and acquire new skills quickly and to be able to adapt to new challenges and conditions. The competences have five components: knowledge, skills, self-evaluation, personal features and motivations. The questions of the measuring tool relate to the improvable knowledge, skills and personal features which are at the level of mind. The analysis of the questionnaire was carried out in SPSS data base. According to our opinion the knowledge of humans and their personal competence are in strong connection. The experience and the acquired knowledge as competence can be effective only when it comes out in the completed work and activity.

Keywords foreign-language • competence • region

1. Magyarok nyelvtudása az Európai Unióban

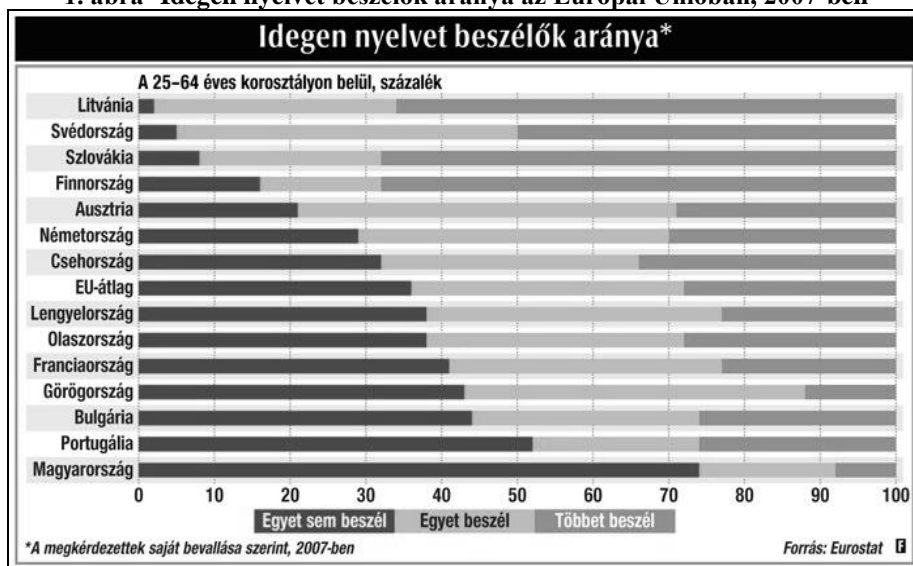
Az Európai Unió különböző etnikai, kulturális és nyelvi háttérrel rendelkező európai polgár hazája. Támogatja a népek nyelvi sokszínűségét, a saját anyanyelv szabad használatát. Fontosnak tartja, hogy a tagállamok között szoros integráció alakuljon ki. Jelmondata: „Egyesülni a sokféleségben”. Bízta és támogatja a nyelvtanulást, ami

* Nyíregyházi Főiskola Gazdasági és Társadalomtudományi Kar
E-mail: martamohaci@gmail.com

** Miskolci Egyetem Idegennyelvi Oktatási Központ
E-mail: spicze.edit@gmail.com

lehetővé teszi az egyes polgárok közötti kommunikációt¹. Az Európai Unió statisztikai hivatalának felmérése szerint 2007-ben a magyar lakosság háromnegyed része semmilyen idegen nyelvet nem beszélt (1. ábra). Az Európai Unió célkitűzése két idegen-nyelv ismerete. A Nemzeti Alaptanterv nyelvpolitikája ehhez nagyban hasonlít: „az anyanyelvén kívül további két nyelven tudó, nyitott, toleráns állampolgárokra van szükség, akik használható szintű nyelvtudásuk segítségével képesek külföldön idegen nyelven tanulni, munkát vállalni, és nyelvtudásukat személyes szükségleteikre, szakmai fejlődésük érdekében hatékonyan használni.”² Az Európai Bizottság 2006-ban végzett Eurobarométeres felmérése szerint az Unióban élő polgárok többsége anyanyelvén kívül 38 %-ban beszél angolul. Ezt követi a német (14%) és a francia (14%), majd a spanyol és az orosz nyelv (6-6%).

1. ábra • Idegen nyelvet beszélők aránya az Európai Unióban, 2007-ben

Forrás: Eurostat

Az Európai Bizottság akcióttervet dolgozott ki, melyet egy konzultáció követett és egy brüsszeli konferencia zárt. A konferencián a következő javaslatokat fogadták el. Anyanyelv plusz két idegen nyelv elsajátítása; ösztönzés az egész életen át tartó tanulásra; nélkülözhetetlen nyelvi készségek elsajátítása a középiskolában; a felsőoktatásban tanuló hallgatók számára lehetőséget adni, hogy legalább egy félévet külföldön tanulhassanak idegen nyelven; biztosítani kisgyerekkortól, hogy élvezzék a soknyelvűség előnyeit; az angol nyelv nem elég, fontos, hogy széles körben tanuljanak nyelveket; a nyelvtanárok és a nyelvtanulók mobilitásának elősegítése; a nyelvtanítás színvonalának emelése; hatékony mechanizmusok bevezetése, melyek által a nyelvizsgák átláthatóbbá válnak; minden ország térképezze fel saját nyelvi szükségleteit, határozza meg saját nyelvpolitikáját; nyelvtanárok képzése, továbbképzése külföldön; olyan rendszer kidolgozása, ami által a nyelvtudást objektíven lehet mérni; nyelvbarát környezet, közösségek kialakítása.³ A legutóbbi európai dokumentumok a többnyel-

¹ ec.europa.eu/education/languages/pdf/doc3275_hu.pdf

² <http://www.matud.iif.hu/2011/09/04.htm>

³ www.nefmi.gov.hu/europai-unio.../idegennyelv.../akcioterv-magyar

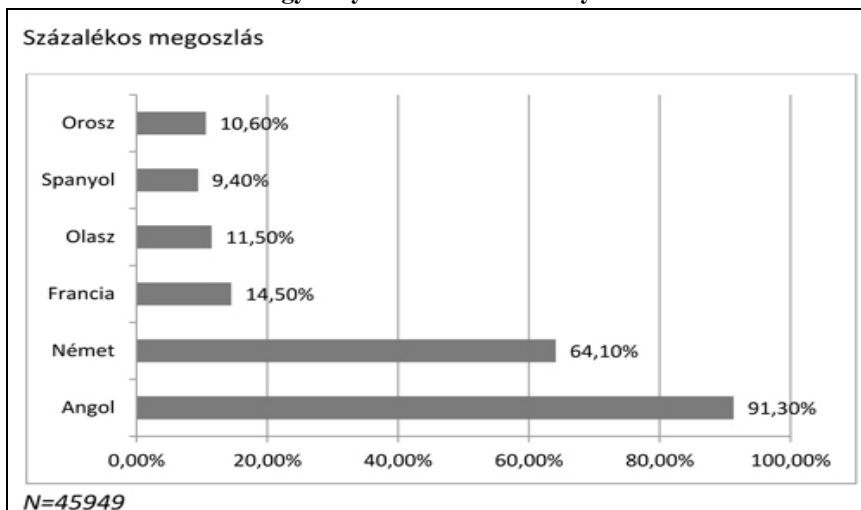
vűség eléréséhez három alapelveket fogalmaznak meg: (1) a nyelvtanulás élethosszig tartó folyamat, amely (2) igen korai életkorban kezdődik, és (3) a megvalósításához célszerű a tartalomalapú nyelvtanításból adódó lehetőségek kiaknázása.⁴

Magyarországra a soknyelvű, multikulturális Európában az egynyelvűség jellemző. Az idegennyelv-tudás terén különböző történelmi, társadalmi, oktatási okok miatt hatalmas lemaradásunk van a többi Uniós államhoz képest. A Nemzeti Alaptanterv nyelvpolitikájának alapelvei egybeesnek az európai trendekkel, az utóbbi időben egyre több projekt irányul a nyelvtudás fejlesztésére.⁵

Általános iskolában kötelezően egy nyelvet oktatnak. Az ezredfordulóig a német, majd az angol volt a legnépszerűbb. Középiskolában kezdik meg a diákok a második nyelv tanulását. A rendszerváltás előtt angolt tanultak második idegen nyelvként legtöbbször, majd az orosz eltörlését követően Shakespeare anyanyelve átvette a vezető szerepet. Ezt követi a német, a francia és az orosz. A közoktatás keretein belül a nyelvtanulás ingyenes. Az iskolai idegennyelv-oktatás azonban nem elég kielégítő azok számára, akik a nyelvvizsga minél korábbi megszerzésére törekvensznek. A felső tagozatos általános iskolások és a középiskolás korosztály az iskolai nyelvtanítással párhuzamosan kezdett el magántanárhoz, illetve nyelviskolába járni. A fizetős formák közül a rendszerváltás után a magánnyelviskolák szolgáltatásait vették igénybe, de manapság az egyéni nyelvtanítást részesítik előnyben. Jelenleg minden negyedik nyelvtanuló magántanár segítségével fejleszti nyelvi készségeit. Amíg a legtöbb középiskolás magántanárhoz jár, a nyelviskolai oktatást inkább a 20-24 évesek, a felsőoktatásban tanuló hallgatók preferálják.⁶

A felsőoktatásban részt vevő hallgatók körében is az angol áll a vezető helyen. Nagy részük - 91 százalékkal - már alapfokú angol nyelvtudással kezdi meg felsőoktatási tanulmányait. A megkérdezett hallgatók 60 százaléka beszél németül. A többi nyelvet - a franciát, az olaszt, a spanyolt és az orosz - jóval kevesebben sajátították el alapszinten. A hallgatók 10-10 százaléka (2. ábra).

2. ábra • Az egyes nyelvet beszélők aránya a felsőoktatásban

Forrás: felvi.hu, hallgatók 2011. kutatás

⁴ A New Framework Strategy for Multilingualism: Commission of the European Communities, Brussels.

⁵ http://www.oki.hu/oldal.php?tipus=cikk&kod=fokuszban_nyelvtanitas-03_nikolov_marianne

⁶ <https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi.../DL.php?f=19median>

A nyelvtanítás a felsőoktatásban nem kötelező, de néhány intézmény ingyenesen, vagy részben támogatott formában lehetőséget ad rá. A legtöbb oklevél megszerzéséhez legalább egy nyelvvizsga szükséges. 2009-ben a végzősök negyede nem kapott diplomát a nyelvvizsga hiánya miatt.⁷ Egyre több felsőoktatási intézményben elvárás, hogy a felvételizők rendelkezzenek nyelvvizsgával. A 2010-es felvételi eljárás során az Educatio Nonprofit Kft. összesítése szerint a felvételizők 53%-a semmilyen nyelvvizsga bizonyítványt nem tudott felmutatni. A nyelvvizsgával rendelkező felvételizők 34 százalékának középfokú, 11 százalékának felsőfokú bizonyítványa van.⁸

Nagyobb szerepet kap a nyelvismeret a felsőoktatási tanulmányok idején, mert a törvény a diplomát akkreditált nyelvvizsgához köti. Az utóbbi időben számtalan egyetemi és főiskolai oklevél nem került kiadásra nyelvvizsga hiány miatt.

Több tízezer hallgató nem kaphatott oklevelet, nyelvvizsga hiány miatt, ezért a Parlament Oktatási Bizottsága átmeneti megoldást keresett. Kidolgozott egy engedélyt, az úgynevezett „nyelvvizsga-amnesztiát”, ami lehetővé teszi a volt hallgatók számára, hogy 2013 és 2016 között nyelvvizsga nélkül is átvehessék diplomájukat. A felsőoktatási intézmények szenátusai döntenek el, hogy engedélyezik-e intézményükben a könnyített diplomaszerezési feltételeket vagy nem. Az „amnesztia” azokra vonatkozik, akik 2013-ig államvizsgáznak és az abszolválást követő három évben nem tudják bemutatni nyelvvizsga-bizonyítványukat. A három évet kötelező kivárni. Ezek szerint aki 2012 nyarán államvizsgázik, nyelvvizsga nélkül leghamarabb 2015-ben kaphatja meg diplomáját. Az amnesztia viszont nem jelenti azt, hogy semmilyen nyelvtudást nem kérnek a hallgatóktól. Az oklevél átvételének van egy feltétele: a hallgatóknak le kell tenniük egy, a felsőoktatási intézmény által szervezett idegen nyelvi vizsgát.⁹

2. Kompetenciaigények – elvárások

A latin *competentia* szó eredeti jelentése kettős: hozzáértés, alkalmasság és illetékesség jogosultság. *Competens* az a személy, aki adottságai -képességei, készségei, motivációi-, és szerzett tudása -tanulása, képzése- révén bizonyos teljesítményre alkalmas. A kompetencia funkcionális kapcsolatban van azzal a teljesítménnyel, amelyre vonatkozik.¹⁰ A kompetenciák egy személy alapvető meghatározó jellemzői, melyek okozati kapcsolatban állnak a kritériumszintnek megfelelő hatékony kiváló teljesítménnyel.¹¹ A kiválóan teljesítők személyiségjellemzője, pontosabban az egyén olyan tulajdonsága, amely nélkülözhetetlen egy munkakörben vagy szerepben hatékonyan nyújtott teljesítményhez.¹²

Az 1950-es években Avram Noam Chomsky amerikai nyelvészprofesszor alkotta meg és vezette be a nyelvészetbe a kompetencia és performancia fogalmát. A kompetencia a beszélő nyelvtudását, a performancia a konkrét helyzetben történő tényleges nyelvhasználatot jelenti.¹³ A nemzetközi mérési folyamatok, elsősorban a PISA vizsgálatok a kompetencia fogalmának újraértelmezésében is jelentős szerepet játszottak. A műveltség és kompetencia fogalmak élesen elkülönültek.¹⁴ Az oktatási folya-

⁷ www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/jel/jel310031.pdf

⁸ http://www.felvi.hu/felveteli/jelentkezes/aktualis/jelentkezesok_nyelvvizsgaja?printMode=true

⁹ <http://eduline.hu/cimke/nyelvvizsga+amnesztia>

¹⁰ www.wikipedia.hu

¹¹ Boyatzis, R.E. 1982: *The competent Manager: A model for effective performance*, Wiley, N.Y.

¹² Klemp, G.O., McClelland, D. C.: 1986: *What characterizes intelligent functioning among senior managers? Practical Intelligence*. Cambridge University Press

¹³ Chomsky, N., 1965: *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge: M.I.T. Press.

¹⁴ Csapó, Benő: 2004 *Tudás és iskola. A tudás és a kompetenciák*. Műszaki Könyvkiadó. Budapest. 41–55

matban is jelen van a kompetencia fogalma. A Közös Európai Referenciakeret értelmezésében: A kompetencia nem más, mint azon formális források ismerete, illetve használatukra való képesség, amelyekből helyesen megformált, értelmes mondanivaló alakítható ki és állítható össze. A KER szerint a nyelvhasználók és nyelvtanulók a különböző kommunikációs helyzetekben a feladatok és tevékenységek elvégzéséhez számos olyan kompetenciát alkalmaznak, amelyek korábbi tapasztalataik során alakultak ki és tovább fejlődnek a kommunikációs eseményekben való részvétel során. A KER a kompetenciákat két csoportba sorolja: általános kompetenciák és kommunikatív nyelvi kompetenciák.¹⁵ A kompetencia definícióját illetően nincsen egységes álláspont, lehetetlen a különböző szemléleteket és nézeteket összehangoló, egységes definíciót alkotni.¹⁶ A kompetencia kutatások fellendülésének egyik oka, hogy a téma differenciált megközelítésére alkalmas szaktudományok egyre több fajta kompetenciát tartanak számon. Az OECD szerint a legfontosabb munakhelyi kompetenciák a következők: csapatmunkára való képesség egy közös cél elérése érdekében; vezetői képesség; motiváltság és pozitív hozzáállás a feladatokhoz; tanulási képesség, fejleszthetőség; problémamegoldó képesség; hatékony kommunikáció a kollégákkal és az ügyfelekkel; elemzési készség. Az egyén szintjén maradv a kompetenciáknak öt összetevőjét határozhatjuk meg. Ismeretek, tudás; készségek, jártasságok; önértékelés, szociális szerepek; személyiségvonások, motivációk.

3. Az Észak-alföldi és Észak-magyarországi régió gazdasági, társadalmi háttere

A régió fogalmát használó tudományok sajátosan lehatárolt, környezetétől elkülönülő területi egységként kezelik a régiót, amelyet a lokális és a globális szint között helyeznek el. Egy régióhoz tartozó területet a társadalmi-gazdasági folyamatok széles körét átfogó, soktényezős kohézió, az itt élő lakosság érzékelhető regionális identitástudata, valamint valós önállóságú regionális intézmények rendszere fog tartós egységbe.¹⁷ Az Észak-alföldi régió Magyarország és a természetföldrajzi nagytáj, az Alföld északkeleti részén fekszik, s hosszabb határszakaszokon Ukrajnával és Romániával, illetve rövid néhány kilométeres szakaszon Szlovákiával határos. Az ország területének egyötödét (19,1%), népességének 15,2 %-át magában foglaló régió fekvését, adottságait és jövőbeni lehetőségeit tekintve fölöttébb ellentmondásos helyzetben van. Az Észak-alföldi régiót három megye, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar, és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területe alkotja. A régió három megyéjében 389 település található (Hajdú-Bihar 82, Jász-Nagykun-Szolnok 78, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében pedig 229)¹⁸

A munkanélküliségi ráta 2010-ben továbbra is az Észak-alföldön és az Észak-magyarországi régióban a legmagasabb. Valamennyi régióra jellemző, hogy bővült a főiskolát vagy egyetemet végzett munkanélküliek száma. A diplomás munkanélküliek száma egy év alatt a központi régióban és Észak-Magyarországon nőtt leginkább. A gazdasági kényszer okozta létszámleépítés helyett vagy mellett a szervezetek az utóbbi években kiterjedtebben alkalmazták a részmunkaidős foglalkozást. 2010-ben a nem teljes munkaidőben alkalmazásban állók száma Dél-Dunántúlon növekedett a legnagyobb ütemben, és a közép-magyarországi, észak-alföldi bővülés is meghaladta az

¹⁵ Közös Európai Referenciakeret 2002: Nyelvtanulás, nyelvtanítás, értékelés. Kulturális Együttműködési Tanács Közoktatási Bizottság Élő Nyelvek Osztálya, Strasbourg.

¹⁶ Hoffmann, T: 1999: The meanings of Competency. *Journal of European Industrial Training* (23) 6, pp. 274-275.

¹⁷ Süli-Zakar, István 2010: A Partium régió esélyei a csatlakozás után. In.: Harmadfokú képzés, felnőttképzés és regionalizmus. Center for Higher Education Research and Development Hungary, Debrecen 15-24 p.

¹⁸ Baranyi, Béla 2003: Az Észak-alföldi régió bemutatkozik. In: Magyarország régió. Csiszér Bt. Debrecen

országos átlagot. A részmunkaidősök alkalmazásában állók aránya az alföldi régióban volt a legszámottevőbb, ahol minden hetedik-nyolcadik alkalmazott nem teljes munkaidőben dolgozott.¹⁹

4. Empirikus vizsgálat

Kvantitatív kérdőíves vizsgálatot végeztünk az Észak-alföldi és az Észak-magyarországi régióban. A felsőoktatáshoz közel álló vállalatok vezetőit kérdeztük meg a leggyakrabban használt idegen nyelvekről, a felvett munkavállalók idegen nyelv tudásáról, fejlesztési lehetőségéről. A vállalatvezetőktől arra is kerestük a választ, hogy mely idegen nyelvet tartják fontosnak és az elvárt munkahelyi kompetenciák számukra milyen fontossági sorrendet jelentenek. A kvantitatív (kérdőíves) vizsgálatot akkor végzünk, ha a kutatás előzetesen rögzített, jól behatárolt változókkal dolgozik; a vizsgálatban központi szerepet játszik a mérés; az általánosíthatóság érdekében viszonylag nagy elemszámot vizsgálnak; a kutató és a vizsgálati személyek közötti szerepviszony formális és egyértelműen aszimmetrikus.²⁰ A minta elemszáma N=516. A kérdőívek feldolgozása SPSS programmal történt.

4.1. A teljes mintára vonatkozó eredmények

A felmérés során megvizsgáltuk, hogy mely területeken kell a munkatársaknak a leggyakrabban idegen nyelvet használniuk. A válaszadók elsőként jelölték meg a napi kapcsolattartást, az ügyfelekkel kapcsolatos megbeszéléseket és a tárgyalásokon való részvételt. A munkaerőpiac szereplői szinte nap, mint nap szembesülnek az ügyfelekkel és a partnerekkel való kommunikációban az idegen nyelvtudás szükségességével. A sikeres munka egyik alapja már hazánkban is a tárgyalóképes, magabiztos idegennyelv-ismeret. A tárgyalóképes idegennyelvtudás növeli a külkereskedelmi kapcsolatok kialakulásának lehetőségét is (3. ábra).

A munkaterületek idegen nyelv használata a vállalkozások típusaként eltérő képet mutat. Az állami intézményeknél a pályázatok készítése a legfontosabb feladat. A hivataloknál és a gazdálkodási szervezeteknél a pályázatok írása, készítése és a szakmai, üzleti levelek, jelentések, feljegyzések írása mellett a tárgyalásokon való részvétel és az ügyfelekkel kapcsolatos megbeszélések állnak az első helyen a munkafázisoknál leggyakrabban használt idegen nyelv kategóriában (4. ábra)

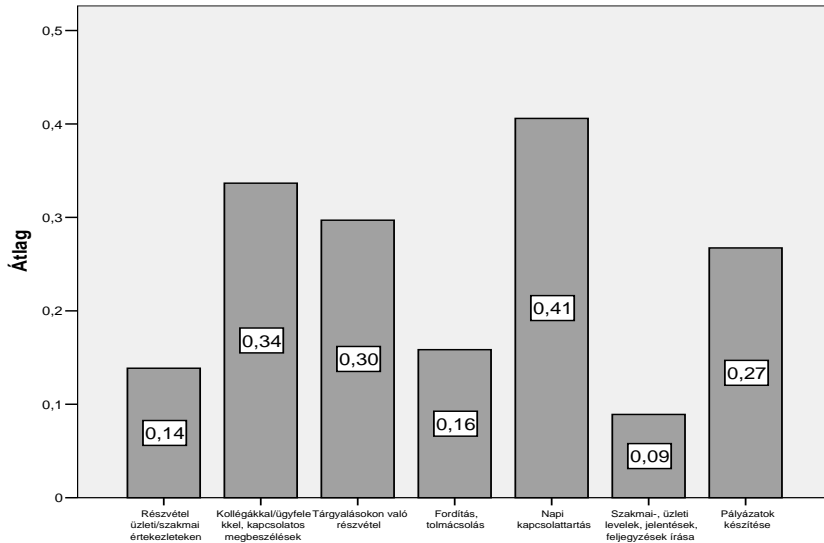
Az idegen nyelvi készségek fejlesztése a munkavállalói mobilitás és az EU gazdasági versenyképessége szempontjából is fontos. Empirikus vizsgálatunk során arra is kerestük a választ, hogy a munkavállalók idegen nyelvi kompetenciáinak fejlesztését, milyen továbbképzésekkel lehetne elősegíteni. A megkérdezett vállalkozások fele inkább a munkavállalói önálló nyelvi képzést preferálja, így elvárja munkavállalóitól, hogy fejlessze, képezze magát, és rendelkezzen a munkájához szükséges kompetenciákkal. A cégen belüli képzés, mint lehetőség kevésbé szerepel a vállalkozások körében. Véleményünk szerint a nyelvi kompetenciafejlesztés, mind a munkáltató, mind pedig a munkavállaló részéről szükségesek. Fontosnak tartjuk azokat a motivációs elemeket, amelyekkel a meglévő lehetőségeket jobban ki tudják használni. A nyelvi kompetenciafejlesztés a társadalmi mobilitás mellett, a munkahelyek megtartására is ösztönöz. A munkavállaló biztonságérzete nő így nagyobb eséllyel pályázhat a számára megfelelőbb munkahelyre, mert a feladatait magasabb szinten képes ellátni (5. ábra)

¹⁹ KSH 2011. július

²⁰ Szokolyszky, Ágnes: 2004 Kutatómunka a pszichológiában. Osiris Kiadó, Bp.

3. ábra • Munkával kapcsolatos idegennyelv-használat

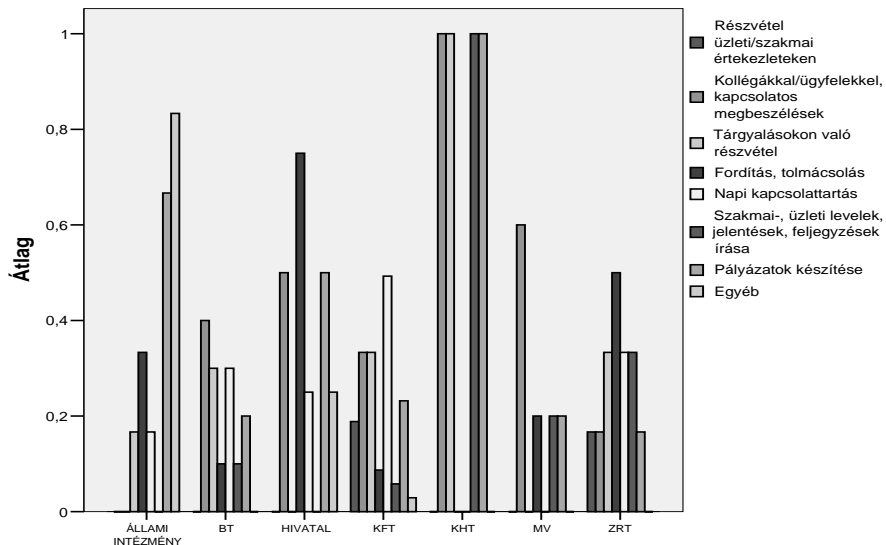
A munkával kapcsolatos feladatok közül mely területeken kell a munkatársaknak a leggyakrabban idegen nyelvet használniuk?

Forrás: saját vizsgálatok alapján SPSS.

4. ábra • A munkával kapcsolatos idegennyelv-használat

A munkával kapcsolatos feladatok közül mely területeken kell a munkatársaknak a leggyakrabban idegen nyelvet használniuk?

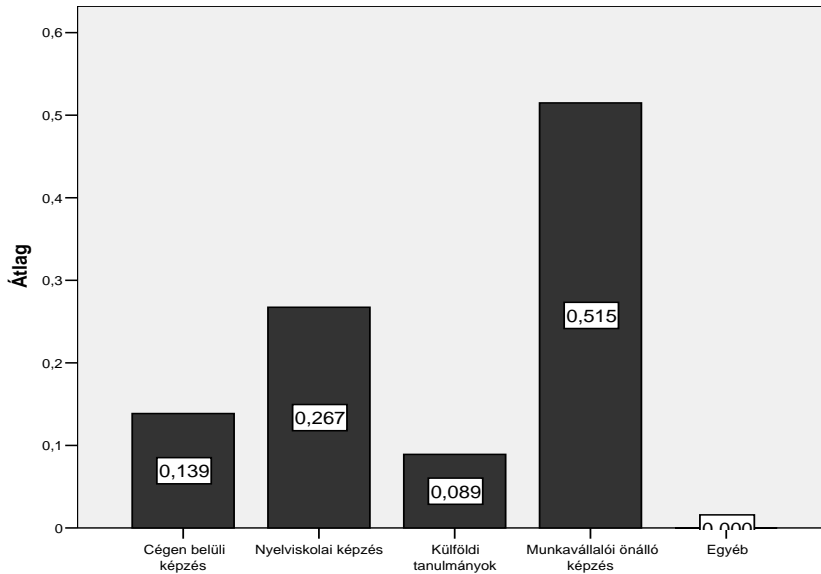

A vállalkozás típusa

Forrás: saját vizsgálatok alapján SPSS.

5. ábra • Nyelvi kompetenciafejlesztés

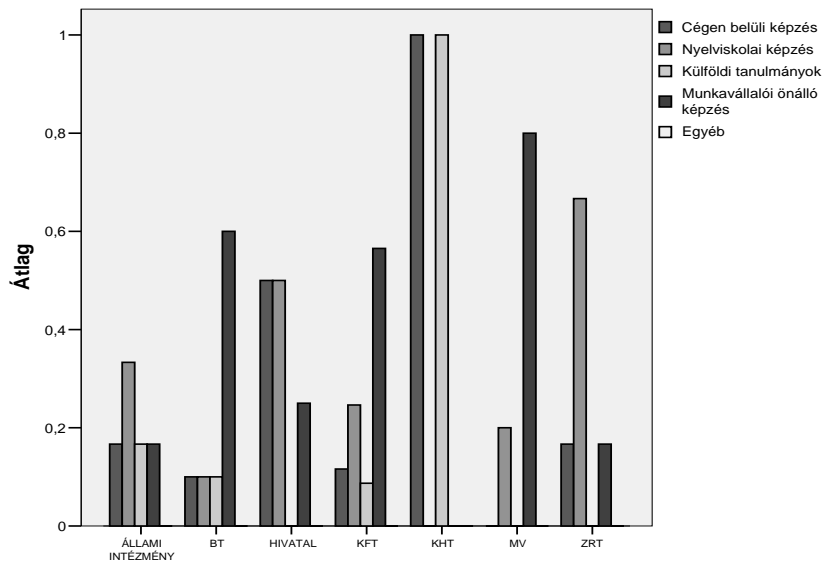
A munkavállalók nyelvi kompetenciáinak fejlesztését, milyen továbbképzésekkel tartaná hatékonynak?

Forrás: saját vizsgálatok alapján SPSS.

6. ábra • Nyelvi kompetenciafejlesztés

A munkavállalók nyelvi kompetenciáinak fejlesztését, milyen továbbképzésekkel tartaná hatékonynak?

A vállalkozás típusa

Forrás: saját vizsgálatok alapján SPSS

A munkavállalók nyelvi kompetenciáinak továbbfejlesztését a vállalkozások vezetői a vállalkozások típusa szerint a következőképpen értékelték. Az állami intézmények vezetői a cégen belüli képzést preferálják. Az egyéni vállalkozóknál, bt-nél, kft-nél a munkavállaló önálló nyelvi képzése áll az első helyen. A hivatalok és a részvénytársaságok a nyelviskolai képzést helyezik előtérbe. A munkavállalók képzettségi szintje a sikeres helytállás, rendkívül tudásintenzív cselekvést igényel. Erre pedig a munkavállaló kiterjedt általános és specifikus tanulmányok, tréningek sikeres elvégzése után tehet szert (6. ábra).

A teljes minta eredményeit vizsgálva a keresztábra -kontingencia-tábla- azt mutatja, hogy a teljes mintából milyen fontossági sorrendet tudunk megállapítani. A kommunikációs készség a legfontosabb azt követi a problémamegoldó készség, az informatikai ismeret, az idegen nyelvi ismeret, a szervezési képesség, a motivációs képesség, a csapatmunkában való aktív részvétel. A sort az előadói képesség, és a csapatépítő képesség zárja (1. táblázat).

**1. táblázat • Munkavállalóktól elvárt munkahelyi kompetenciák
átlaga, szórása**

	átlag	szórás
problémamegoldó készség	,57	,497
szervezési képesség	,38	,487
motivációs képesség	,25	,434
csapatépítő képesség	,05	,218
csapatmunkában való aktív részvétel	,12	,325
kommunikációs készségek	,58	,495
idegen nyelvismeret	,41	,494
előadói képesség	,11	,313
informatikai ismeret	,56	,498
egyéb	,01	,100

Forrás: empirikus vizsgálat alapján saját szerkesztés

A csapatépítő képesség és a csapatmunkában való aktív részvételben a vállalkozások méretüktől függetlenül megegyeznek, hogy fontos elvárt munkahelyi kompetencia. Az elvárt munkahelyi kompetenciák közül a közepes méretű vállalkozásoknál magasabb az elvárás szint (csapatépítő készség, csapatmunkában való aktív részvétel, idegen nyelvismeret, problémamegoldó készség, kommunikációs készség) ezzel szemben a kisebb létszámú vállalkozásoknál magasabb az igény (előadói képesség, szervezési képesség, informatikai ismeret).

5. Összefoglalás

A kölcsönhatások körforgásának szabályai a nyelvtanulásra is érvényesek. A „várakozás-valencia” modell²¹ szerint a tanulásból remélt előnyök adják az energiát az

²¹ Howard, K. W. 1989: A comprehensive expectancy motivation model: Implications for adult education and training. Adult Educ. Q. 39. 4.

egyén viselkedéséhez, az eredmények várható értéke ad irányt a viselkedésnek, a viselkedés és a remélt kimenetek között pedig kapcsolat alakul ki a tanulás által. Semmi nem tudja hatékonyabbá tenni a nyelvtanulást, mint a motiváció, és a remélt előnyök. Amennyiben a munkavállalók jobb munka vagy jövedelem lehetőségét látják a nyelvtanulás eredményeképpen, az ösztönzőleg hat rájuk.

Az elmúlt évtizedben felértékelődött a hatékony idegennyelv-tudás. Ebben minden bizonnyal szerepe van a gazdasági kapcsolatok szélesedésének, az ország nyitottabbá válásának, az Európai Unió tagságának. A most felnövő korosztályok egyre nagyobb hányada kezd rendelkezni jó színvonalú idegennyelvtudással. Mindezek ellenére sokak véleménye szerint az iskolai idegennyelv-oktatás csak keveseket juttat el a kívánatos nyelvtudáshoz.²² Szomorú, hogy az EU-statisztikákban állandóan azzal szembesülünk, hogy utolsók vagyunk mind az ismert nyelvek számát, mind pedig a szintjét tekintve. A diploma már egy nagyon késői időpont ahhoz, hogy a nyelvvizsgát megköveteljük. Az lenne az ideális, ha a felsőoktatásba nem kerülhetne be olyan, aki középfokú szinten nem ismer legalább egy világnyelvet, elsősorban az angolt.²³

Összességében elmondható, hogy a kompetenciák hatással vannak a munkakör valamely területére, korrelálnak a hatékony munkateljesítménnyel, mérhetőek és fejleszthetőek. Ezért a kidolgozott kompetencia modellek segítik az objektív kiválasztási rendszerek kidolgozását, a teljesítményértékelő rendszer megalkotását, típusának és felépítésének meghatározását.

²² http://www.felvi.hu/hallgatoknak/karrier/diploma_nyelvvizsga_nelkul

²³ http://eduline.hu/erettsegi_felveteli/2011/4/12/20110412_nyelvvizsga_felveteli_2016_hoffmann